

Remiss av Konkurrenskraftsutredningens slutbetänkande *Attraktiv innovativ och hållbar – strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring*

Länsstyrelsen har fått ovanstående för yttrande. Länsstyrelsens synpunkter redovisas nedan.

Länsstyrelsens synpunkter

2.1 Varför strategi?

Utredningen gör bedömningen att jordbruks- och trädgårdsnäringen står inför stora utmaningar för att nå ökad konkurrenskraft och produktion, och att en samlad strategi för tillväxt och värdeskapande i jordbruks- och trädgårdsnäringen behövs. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning. En ökad konkurrenskraft för jordbruks- och trädgårdsnäringen är viktig inte bara för sysselsättningen på landsbygden utan också för livsmedelsindustrin och för att Sverige ska nå flera miljö kvalitetsmål. En livskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring är viktig för Sveriges produktion av livsmedel och en viktig del i förvaltningen av våra naturresurser.

3.6 Jordförvärvslagstiftningen

Utredningen föreslår att jordförvärvslagen förändras så att aktiebolag lättare kan förvärva jordbruksmark, och att regeringen låter utreda konsekvenserna av att ändra jordförvärvslagstiftningen ur ett helhetsperspektiv.

Länsstyrelsen instämmer i att en översyn av jordförvärvslagen behövs. En sådan utredning måste, utöver att utreda hur ett avskaffande av tillståndsplikt för juridiska personer påverkar näringen, även utreda hur en lagändring skulle påverka Sveriges landsbygd. Jordförvärvslagstiftningens tillkom för att främja sysselsättning och bosättning i glesbygd samt att bevara balansen i markägandet mellan fysiska och juridiska personer. Detta ursprungliga syfte måste beaktas i en kommande översyn.

4.3 Djurskydd

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att ge det svenska lantbruket och den inhemska produktionen av livsmedel en större konkurrenskraft. Detta får dock inte ske på bekostnad av den goda djurhälsan och det goda djurskyddet som råder i landet. Utredningens fokus är att stärka konkurrenskraften, vilket medför att andra viktiga aspekter har fått underordnad betydelse i utredningen.

Förslag 1

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag att regeringen ska driva på för skärpt EU-lagstiftning på djurskyddsområdet och verka för en likvärdig tillämpning av lagstiftningen på EU-nivå. Länsstyrelsen delar utredningens syn att de nationella regler och krav som går utöver den gemensamma nivån bör vara väl motiverade och prövas vad gäller deras effekter på konkurrenskraften.

Länsstyrelsen vill emellertid understryka att en likvärdig tillämpning av lagstiftningen i EU inte får leda till ett försämrat djurskydd i Sverige.

Lägre krav på djurskydd och djurhälsa kan ge kortsiktiga ekonomiska fördelar och ökad konkurrenskraft men riskerar att innebära försämrad djur- och folkhälsa på grund av en ökad antibiotikaanvändning.

Det är viktigt att samtliga länder i EU implementerar och tillämpar lagstiftningen på ett likvärdigt sätt, och att det får konsekvenser om så inte sker.

Förslag 2

Länsstyrelsen instämmer i att en översyn av djurskyddslagstiftningen behöver ske. En ökad målstyrning, minskad detaljeringsgrad och ökad flexibilitet i djurskyddslagstiftningen innebär att högre krav ställs på den som ska tolka lagstiftningen, såväl djurhållaren själv som kontrollmyndigheten. Det är viktigt att lagstiftningen är tydlig och att kontrollinstruktioner och föreskriftsmotiv ger klara riktlinjer vad som avses i varje enskild paragraf. Det är viktigt att lagstiftningen är baserad på erfarenhet och beprövad vetenskap.

Gällande beteskravet är det positivt från djurskydds-, djurhälso- och smittskyddssynpunkt att hålla kor på bete. Länsstyrelsen anser att beteskravet snarare är en konkurrensfördel än en nackdel. Det är redan i dag något som de svenska konsumenterna känner till som ett mervärde och som fungerar som en fördel ur marknadsföringssynpunkt. I undantagsfall, exempelvis vid omfattande problem med insekter (mygg), bör dock Länsstyrelsen kunna ge viss dispens.

Utredningen anser också att ett gott djurskydd kan åstadkommas på fler sätt än genom lagstiftning, bland annat genom att användning av kontrollprogram underlättas. Länsstyrelsen anser emellertid att kontrollprogram inte kan ersätta den offentliga kontrollen om rådande djurskyddsnivå i landet ska bibehållas.

Förslag 3

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att genomföra det förslag om vetenskapligt råd som presenterades i Djurskyddslagsutredningen. Det är viktigt att djurskyddslagstiftningen ständigt granskas, förbättras och aktualiseras så att den överensstämmer med rådande förhållanden, blir lätt att tolka och är rättssäker för djurhållaren. Därmed är det nödvändigt att lagstiftningen anpassas till ny vetenskap och nya rön. Länsstyrelsen anser, i likhet med Djurskyddslagsutredningen, att vetenskapliga avvägningar ska göras först, innan de ekonomiska och politiska avvägningarna görs.

Det är också viktigt med fortbildning inom olika områden inom djurskyddet, både för djurägarna själva och för de som arbetar inom kontrollmyndigheten. Sverige måste ha tillgång till kunniga rådgivare inom alla områden som rör djurhållning. I dagsläget är kompetensen begränsad inom exempelvis ventilation och brandskydd.

Förslag 4

Länsstyrelsen instämmer i att Jordbruksverket och länsstyrelserna ska fortsätta sitt arbete med att öka samordningen av djurskyddsarbetet, både vad gäller djurskyddskontroller, förprovning av djurstallar och tillståndsprövningar. Resurser krävs för att Jordbruksverket ska kunna ge stöd till länsstyrelserna både vad gäller riktlinjer, kontrollinstruktioner samt hur lagstiftningen ska tolkas. Jordbruksverket måste tillse att det finns klara riktlinjer hur lagstiftningen ska tolkas.

Förslag 5

Utredningen har lämnat ett förslag om att uppdra till Jordbruksverket att utreda möjligheten för och konsekvenserna av att ta bort kravet om förprovning. Länsstyrelsen har inga invändningar mot detta.

Länsstyrelsen befarar emellertid att om kravet på förprovning tas bort riskerar det att medföra problem att säkerställa förutsättningarna för att upprätthålla ett gott djurskydd enligt svensk djurskyddslagstiftning i samband med byggnationer av stall och hägn.

Det krävs en helhetssyn för att kunna ta med alla aspekter för att säkerställa att djurskyddslagstiftningen efterföljs och smittskyddet beaktas. Förprovningen är i dagsläget kostnadsfri.

Länsstyrelsen anser inte att förprovningen är fördyrande och ställer sig frågande till om den försenar investeringar då handläggningstiden för dessa ärenden är relativt kort. Det kan vara mycket svårt att ändra en från djurskyddssynpunkt felaktig lösning i efterhand vilket även kan bli mycket kostsamt för djurhållaren.

Förprovningen ger en nödvändig helhetsgranskning av såväl stora som mindre stallbyggnadsprojekt, vilka inte alltid är projekterade av en konsult.

4.4 Växtskydd

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att använda de möjligheter till förenkling som ömsesidigt godkännande innebär. Det är viktigt att bekämpningsmedel finns tillgängliga även för de grödor som odlas i mindre omfattning eller där behovet av växtskyddsmedel är litet i volym men av stor betydelse för odlingen av den specifika grödan.

4.5 Tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen har inget att invända mot att Jordbruksverket, Hav och Naturvårdsverket får i uppdrag att ta fram vägledning för provning av tillstånd- och anmälningspliktig animalieproduktion. Länsstyrelsen vill dock understryka att det redan pågår ett länsstyrelsegemensamt arbete med att utveckla provningen av dessa verksamheter. Länsstyrelsen bedömer att samtliga miljöprövningsdelegationer har hög kompetens inom området, det är dock viktigt att vara medveten om att tillämpningen av MKN för vatten inte ännu har satt sig och hur dessa ska tillämpas i det enskilda fallet.

Utredningen ger en bild av att det är bristande handläggningskompetens som i första hand utgör en flaskhals vad gäller handläggningstiden. Länsstyrelsen delar inte den bilden. Bristande förståelse/dåligt underlag från sökanden är en vanlig orsak till att handläggningstiden blir lång. Branschen har en del att arbeta med för att stötta de som söker tillstånd.

Prövningen inom C-, D- och U-län för jordbruksverksamhet med animalieproduktion har sedan omorganisationen kraftigt effektiviserats. Idag beslutas nästan samtliga ärenden inom ett år och alla ärenden beslutas inom sex månader från komplett. När det gäller vissa ärenden ligger handläggningstiden kraftigt under ett år. Länsstyrelsen bedömer därför att ingen särskild insats behöver göras för att ytterligare korta tiderna för närvarande, eftersom de uppställda målsättningarna klaras utan några större åthävor i nuläget.

Miljöprövningsdelegationerna gemensamt har uppmärksammat behovet av att kunna hantera ärendena effektivare och har tagit fram ett gemensamt beslutstöd för animalieproduktion som fastställdes under våren 2015.

Länsstyrelsen noterar att utredningen slår in en öppen dörr med sitt krav på att samrådsförfarandet tas bort för anmälningspliktig verksamhet. Det finns idag inget sådant krav på samråd.

5.2 Livsmedelsindustrins konkurrenskraft

Utredningens bedömning är att en strategi för stärkt konkurrenskraft kan ha en stor betydelse för intresset att verka och investera i livsmedelskedjan. Länsstyrelsen delar denna bedömning och instämmer i utredningens analys att tillträde till nya exportmarknader är nödvändig för att öka lönsamheten inom livsmedelsindustrin. Det är viktigt för lönsamheten i svenska företag att man kan exportera och sälja sina varor på rätt marknad.

5.3 Export av livsmedel och jordbruksvaror

Utredningen föreslår ett antal exportfrämjande åtgärder. Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Åtgärder som medför framgångsrika exportsatsningar innebär stärkt konkurrenskraft för svenska företag.

6.4 Kompetensförsörjning

Länsstyrelsen anser att utredningen belyst problematiken inom området kompetensutveckling på ett bra och relevant sätt. Länsstyrelsen anser dock att man i diskussionen kring högre utbildning även bör belysa problematiken med att många högtbildade människor från andra länder idag inte kan eller får arbeta inom det arbetsområde de är utbildade för. Att underlätta möjligheten att få tillgodoräkna sig en examen från ett annat land bör vara högprioriterat inom sådana arbetsområden där det idag råder brist på arbetskraft. I nästa led kan detta även vara ett steg för att få in nya människor i trädgårds- och jordbruksbranschen.

I diskussionen kring att underlätta för vuxna som vill byta yrke till ett trädgårds- eller jordbruksyrke anser Länsstyrelsen att det även är relevant att underlätta för vuxna som vill gå in i hantverksyrken på landsbygden. Jordbruks- och trädgårdsnäringarna behöver hantverkstjänster som exempelvis snickeri, rörmokeri, el och verkstad och även dessa näringsgrenar står idag inför problematiken med en åldrande yrkeskår och få ägarskiften.

Avseende kompetensutvecklingsinsatser (kapitel 6.4.4) instämmer Länsstyrelsen i att de föreslagna affärsutvecklingsinsatserna är viktiga för att stärka jordbrukets konkurrenskraft.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

5(5)

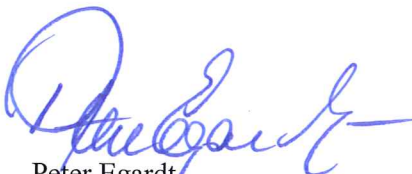
Datum
2015-06-25

Diarienummer
601-1921-15

Att förändra attityder är inte enkelt och inget som görs i en handvändning. Eventuellt skulle en diskussion om branschens egen attityd kunna vävas in här genom att man vänder på frågan – varför attraheras inte ungdomar av vår bransch? Och hur kan vi arbeta med detta problem?

I inledningen av kapitel 6.4, punkt 3 under bedömning, finns formuleringen ”Utredningen anser att naturbruksgymnasium bör kunna kombineras med högskolekompetens”. Detta bör formuleras som ”Utredningen anser att naturbruksgymnasium bör kunna kombineras med högskolebehörighet” om detta är vad som avses.

Beslut om detta yttrande har fattats av Landshövding Peter Egardt. Enhetschef Jordbruksenheten Åsa Norling Staland har varit föredragande och i beredningen av ärendet har även enhetschef Veterinärenheten Kristina Jansson, miljöskyddsdirektör Tomas Waara, länsassessor Annika Israelsson och landsbygdsutvecklingshandläggare Elin Helgsten deltagit.

Peter Egardt
Landshövding

Åsa Norling Staland
Enhetschef Jordbruksenheten